

re på baggrund af interesser og værdier. Og hvad er så det?

I hvert fald kan man sige, at det giver nogle helt nye betingelser for relationerne mellem NATO og FN, og det synes jeg vi er nødt til at diskutere nærmere. Når man siger, at man skal kunne forsvare værdier, hvem skal så definere, hvad det er for værdier, NATO skal operere ud fra, hvis det ikke skal være FN?

I det hele taget ligger der i de tanker om, at NATO skal kunne operere som en verdenspolitibetjent uden nødvendigvis at have et FN-mandat, tendenser til en meget farlig undergravning af hele FN-systemet, hvor USA ligesom selv kan bestemme, hvor man vil hen, og at det ikke sker på baggrund af et FN-mandat. Vi ser nogle tendenser til det i Irak og i Kosova, og vi har været kritiske over for de aktioner. Men hvis man ligefrem vil gøre det til et fast princip, at NATO skal kunne operere uden et klart FN-mandat, bliver det i allerhøjeste grad et problem, og det er vigtigt, at der fra dansk side bliver givet et modspil på et meget tidligt tidspunkt.

Der har også være andre ideer på dagsordenen; den tyske udenrigsminister Joschka Fischer har eksempelvis foreslået, at NATO i forbindelse med topmødet i Washington burde give afkald på førstegangsbrug af atomvåben. Man kan sige, at det er en idé, som ikke mindst Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre sloges for, da de var i opposition i 1980'erne. Det var jo i høj grad det, som var grundlaget for den diskussion, der var i 1980'erne om den sikkerhedspolitik, der blev ført, og om NATO skulle give afkald på førstegangsbrug af atomvåben.

Nu har den tyske udenrigsminister foreslået det, og desværre har vi fået en negativ melding fra den danske regering: Man vil ikke støtte Joschka Fischer. Men hvorfor ikke det? Er det ikke i dag lige så meget som i 1980'erne relevant at gå ind for en politik, som vil give afspænding i hele Europa, og som giver signaler om, at vi er villige til at skære ned, at vi er villige til ikke at bruge atomvåben første gang? Vi synes det, og vi synes, det er fantastisk vigtigt, at der bliver satset på at skabe et europæisk sikkerhedssystem, hvor vi kommer væk fra de gamle militære trusselsbilleder og får stabilitet og samarbejde.

Her påhviler der de vestlige lande et særligt ansvar, men der påhviler os også et ansvar for, at FN ikke bliver undergravet, at vi holder fast i

et system, hvor det er FN, der definerer de folkeretlige principper, som vi opererer under i sikkerhedspolitikken. Det vil sige, at i det omfang, der skal være militære aktioner, skal det være på baggrund af et FN-mandat, og derfor vil jeg godt fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Idet Folketinget henviser til NATO-traktaten – i særlig grad § 5 og § 7 – opfordres regeringen til i forhandlingerne om NATO's fremtidige rolle at sikre, at NATO også fremover kun kan operere uden for NATO-området, hvis der foreligger et mandat fra FN's Sikkerhedsråd.« (Forslag til vedtagelse nr. V 28).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

I Enhedslisten synes vi, det er et fornuftigt forslag til vedtagelse, som SF her fremsætter. Vi vil selv fremsætte et, som er mere omfattende og omfatter flere punkter, som vi også mener er relevante for debatten, men vi synes, det her er væsentligt.

Jeg har kun ét spørgsmål til hr. Holger K. Nielsen om ordene »også fremover«, som står i forslaget til vedtagelse. Vi kunne læse dem sådan, at man, hvis man vedtager forslaget, derned godkender, hvad NATO tidligere har gjort, tidligere har foretaget sig, og det ønsker vi ikke. Det tror jeg heller ikke er hensigten, men jeg vil blot gerne have hr. Holger K. Nielsen til at præcisere, at det ikke er hensigten, men at hensigten er, at NATO ikke må blive tillagt beføjelser til at handle uden for sit område uden FN-mandat. Hvis det er tilfældet, stemmer Enhedslisten gerne for vedtagelsen.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Meget tyder på, at hr. Holger K. Nielsen og hans parti har udarbejdet sit forslag til vedtagelse uden at kende udenrigsministerens tale her i dag, og det er jo helt o.k. Men det er jo helt oplagt, at den foreslåede tekst er i lysende modstrid med de udtalelser, udenrigsministeren kom med, hvor han godt nok sagde, at det